

Trine Pertou Mach i RÆSON:

Genoptag støtten til palæstinenserne

Mach om Mellemøsten #1: Det er vanvittigt at stoppe bistand til et folk, man har rost for at gennemføre et demokratisk valg – fordi man ikke vil anerkende resultatet af det. Helt uanset at man – af mere eller mindre rimelige grunde – ikke bryder sig om valgets udfald. EU's beslutning risikerer at destabilisere den demokratiske proces og demokratiseringsbestrebelse i bredere forstand i hele regionen. Man risikerer at skabe voldsom social uro i Palæstina og give grobund for vold, militante løsninger og øgede konfliktniveauet mellem Israel og Palæstina.

Af Trine Pertou Mach

I starten af året var verdens aviser fulde af historier om, at palæstinenserne havde gennemført et eksemplarisk demokratisk valg til det palæstinensiske parlament 25. januar 2006. Valget levede op til almindelige internationale krav – formelt set var det frit, fair og uden større udsving og uregelmæssigheder.

Jeg var selv valgobservatør. ”Husk at fortælle, at vi godt kan!”, lød det fra flere. Det valg betød så meget for palæstinenserne. Ikke bare fordi, de kunne bruge deres stemme (og iøvrigt vise verden, at selvstyreområderne ikke er et u-land men godt kan gennemføre et valg på ordentlig vis). Men fordi de i den grad ønsker forandring af deres liv, og ikke mindst deres børns. Livsbetingelserne er mildest talt elendige for den menige palæstinenser. Hverdagen i et besat land er på mange måder et helvede. Husker, at jeg flere gange tænkte ”Imponerende, at der ikke er flere voldshandlinger, mord og angreb på Israel. Imponerende, at valget går så godt som det går.”

Men den store valgsejr til Hamas overskyggede ret hurtigt plus-historien om valgets afholdelse. Og med god grund. Så godt som alle meningsmålinger og prognoser havde spået nogenlunde dødt løb mellem Fatah og Hamas. Og pludselig lød resultatet på overvældende sejr til Hamas. Ikke nok med, at de er islamister, de er også på EU's og USA's terrorlister. Hvor sjovt var nu det - at skulle anerkende et demokratisk og fair valg, men hvor resultatet var uspiseligt for Vesten? Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg bestemt ikke er

begejstret for Hamas. Jeg er heller ikke begejstret for den reaktionære højrefløj i USA, Polen eller Israel. Som jeg ikke er begejstret for, at Anders Fogh Rasmussen og Pia Kjærsgaard har magten i mit eget land. Men alle steder er magthaverne demokratisk valgt. Og det giver os jo håbet om, at det kan gøres om næste gang.

Arbejdsløshed på 50%

Der er rigtig mange gode og rationelle grunde til at palæstinenserne valgte, som de gjorde. Grunde, som overhovedet intet har at gøre med en religiøs opblomstring og radikaliserings.¹ Men som en direkte konsekvens af Hamas' sejr har USA og EU nu besluttet at stoppe dele af støtten til Palæstinenserne. EU's beslutning gælder både for Kommissionens støtte og for alle EU-landenes bilaterale støtte. Økonomisk en temmelig fatal beslutning for palæstinenserne, som i kombination med Israels indefrysning af de told- og afgiftsindtægter, der tilhører palæstinenserne, betyder, at mange, mange mennesker ikke får deres løn. Samtidig med, at desperationen over tilværelsen i forvejen er høj: Verdensbanken vurderer, at uden støtte fra donorerne og uden skattebetalingerne fra Israel, vil arbejdsløsheden stige til (ikke med!) 50%. Og forudser, at 75% af palæstinenserne vil leve under fattigdomsgrænsen.

¹ Et af de gode og klare bud på hvorfor valget gik som det gjorde er Jeff Halper's:

<http://www.trinemach.dk/artikler.php?tid=221>

Hvad skal man opnå ved det? Det er hul i hovedet at stoppe bistand til et folk, man har rost for at gennemføre et demokratisk valg – fordi man ikke vil anerkende resultatet af det. Helt uanset at man – af mere eller mindre rimelige grunde – ikke bryder sig om valgets udfald. EU's beslutning risikerer at destabilisere den demokratiske proces og demokratiseringsbestrebelse i bredere forstand i hele regionen. Man risikerer at skabe voldsom social uro i Palæstina og give grobund for vold, militante løsninger og øge konfliktniveauet mellem Israel og Palæstina.

EU's – og også den danske regerings – argument er, at man allerede 5 dage efter valget stillede 3 krav til Hamas, som betingelser for at ville samarbejde. Nemlig: Anerkendelse af Israels ret til at eksistere, afståelse for brug af vold, og accept af tidligere indgåede aftaler. Det er ikke et problem, at man stiller krav til Hamas – tværtimod: det er der al mulig grund til. Men der er to overvejende principielle problemer af politisk og moralsk karakter. Dels, at vi ikke har principper for *hvornår* vi stiller den slags krav til en nyvalgt regering (der selv var ligeså overrasket over sejren som os andre). Og dels, at modparten i konflikten, nemlig Israel, ikke stilles over for tilsvarende krav: Anerkendelse af palæstinensernes ret til en selvstændig stat, afståelse fra vold og overholdelse af tidligere indgåede aftaler.

Man vælger at dømme Hamas på, hvad de (måske) siger, og ikke hvad de rent faktisk vil gøre.

Hamas blev dømt på forhånd

Hamas har ikke engang fået de berømte 100 dage til at komme i gear og vise, hvad de vil. Dommen falder benhårdt – fordi man vælger at dømme Hamas på, hvad de (måske) siger, og ikke hvad de rent faktisk vil gøre. I *The International Herald Tribune* diskuterede Robert Malley for nylig situationen (10/4 2006). Det er usikkert, om Hamas vil lande rigtigt i deres vaklen mellem at antyde muligheden af at anerkende Israel og helt afvise idéen – og om de vil finde en mere overordnet balance mellem forhandlingsvilje og konfrontationskurs. Men, mener Malley, der er næsten garanti for forkerte svar, hvis

man indefryser den økonomiske bistand til de Palæstinensiske Områder.

Man afviser det ofte som umuligt, at islamister skal kunne lave politik indenfor rammerne af det demokratiske politiske system – "*de vil kortslutte demokratiet og indføre en islamisk stat!*" Verden har ikke givet Hamas muligheden for at vise noget andet. For Hamas kan konsekvensen være en tilbagevenden til væbnet kamp – og for det palæstinensiske folk kan konsekvensen være fatal. Hvis Hamas ikke lykkes med at fungere som politisk parti og politisk aktør indenfor systemets rammer, er der al mulig grund til at frygte, at de vil opgive kampen ad denne vej og vende tilbage til den væbnede (de opgiver jo ikke at stræbe efter deres mål om en palæstinensisk stat og stop for besættelsen!). Modstanden mod Vesten (og den førte politik) vil stige og måske øge radikaliseringen. For det palæstinensiske folk kan det betyde øget konflikt - og færre muligheder for at vælge noget andet end Hamas. Den stadigt mere dominerende voldelige konflikt mellem Hamas og Fatah-folk er i realiteten starten på den proces.

Samtidig er EU's krav lige præcis den slags dobbelte standarder, der er med til at øge modviljen mod Vesten:

Hamas skal afstå fra terrorisme. Ja, selvfølgelig. Men faktisk har Hamas jo holdt sig fri af at bruge vold – om Malley minder om, har organisationen rent faktisk opretholdt en våbenhvile og afstået fra vold i 1½ år (selvom det ignoreres i store dele af pressen). Og våbenhvilen er indtil i fredags blevet fastholdt til trods for gentagne israelske angreb og drab af palæstinensere, herunder børn. Israel fortsætter bombninger, angreb og likvideringer – og hver uge mister mange civile palæstinensere livet. Det på alle måder uacceptable angreb på badegæster i Gaza i fredags, der sårede næsten 40 og dræbte mindst 8. Herunder forældre og brødre til en lille pige, der som den eneste i familien overlevede. Billedet af hende, der løber skrigende rundt på stranden og kalder på sin far, er gået verden rundt. Tænk hvis Fogh lod sig påvirke og tog det op i samtalerne med de mange rige og indflydelsesrige amerikanere, han i disse dage rejser rundt og taler med. Denne nye krigserklæring fra Israel fik desværre, men ikke helt uforklarligt, Hamas til at opgive den ensidige våbenhvile.

Hamas skal acceptere tidligere indgåede aftaler og forpligtelser. En selvfølge. Men EU og USA kan næppe siges at have reageret på, at Hamas-regeringen *ikke* har gjort det – men har straffet med *forudvirkende kraft* – fordi der ikke er skabt normalitet endnu efter valget. Israel sagde

allerede dagen efter det palæstinensiske valg, at nu var der ingen palæstinensisk partner at forhandle med. Desuden er det svært at få øje på hvilke af de aftaler, som Israel har indgået, israelerne rent faktisk overholder: landet opretholder en besættelse, udvider bosættelserne og fortsætter det ulovlige Mur-byggeri. Og i går meddelte den israelske regering, at Israel under ingen omstændigheder vil opgive besættelsen (og de facto annekteringen af palæstinensisk territorium) ved 1967-grænsen. Tværtimod kan Israels ulovligt opførte Mur på Vestbredden fungere som midlertidig grænse. Med andre ord – Israel nægter pure at anerkende folkeretten og indgåede aftaler. Det kan næste kun afføde endnu mere vold – også internt i de palæstinensiske områder. **Hamas skal anerkende Israel.** Igen - helt fint. Men den anerkendelse må jo retteligt være et resultat af forhandlinger, hvor Israels bidrag er at opgive besættelsen af palæstinensisk territorium, accept af en palæstinensisk stat samt en løsning på flygtningespørgsmålet. Både Ægyptens og Jordans anerkendelse af Israel kom som resultatet af forhandlinger. Og så overses det iøvrigt, som Malley påpeger, at hverken Marokko eller Saudi-Arabien har anerkendt den israelske stat endnu. Det er som bekendt ikke nogen hindring for at samarbejde med dem, endsige give økonomisk støtte.

Israels melding fra i går gør kun dette krav til den palæstinensiske regering endnu mere absurd – Israel anerkender jo hverken de Palæstinensiske områder eller retten til en selvstændig stat på de internationalt udarbejdede og accepterede præmisser (endsige: de palæstinensiske ledere som forhandlingspartnere).

Israel nægter pure at anerkende folkeretten og indgåede aftaler.

Undermineringen af demokratiseringsbestrebelse

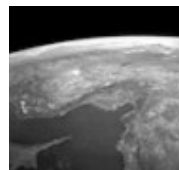
At standse støtten til Hamas er bemærkelsesværdig, når det rent faktisk forholder sig således, at Israel ikke lever op til nogen af de tre krav. EU fastholder alligevel har en handelsaftale med Israel - fordi 'det er så vigtigt med den kritiske dialog'. Hvorfor udelukke denne mulighed med Hamas?

Jeg finder det beskæmmende. Palæstinenserne gennemførte et eksemplarisk demokratisk valg til trods for besættelse og korrupsion, men formastede sig til at levere et

valgresultat, som vi ikke kan lide i den demokratiske og stabile vestlige verden. Nu ved jeg godt, at argumenter, der bygger på vores egne interesser virker bedre – så hvor fedt er det, at Iran måske bliver den store ven og partner for Hamas dér i regionen?

Samtidig har EU's og USA's politiske manøvre mod Hamas undermineret den politiske troværdighed for arbejdet med demokratisering i Mellemøsten. Hvis valgresultaterne giver anledning til økonomiske straffeaktioner, når de ikke er i Vestens interesser, bliver det vanskeligt at argumentere for, at demokratisering er til for borgerne i regionen.

Den eskalerende konflikt i de palæstinensiske områder er et tegn til resten af verden om, at vi ikke længere kan løbe fra ansvaret – og at klokken nærmer sig 12 for et stort sammenbrud og Israels opnåelse af et smadret palæstinensisk folk uden en levedygtig stat.

Trine Pertou Mach er cand.scient.pol. fra Århus Universitet. Hun arbejder som programkoordinator i Mellempolitisk Samvirke på Det Arabiske Initiativ (Nordafrika og Mellemøsten), er talsperson for organisationen Udfordring Europa og medlem af SF. Sidder i styrelsen for tænketanken NyAgenda. Specialist i den arabiske verden, menneskerettigheder, demokratisering og civilsamfundsudvikling. Beskæftiger sig en del med kvinders rettigheder i den arabiske verden. 1998-2001 ansat som politisk akademisk medarbejder i EU-parlamentet med fokus på EU's institutionelle forhold (åbenhed, integration, komitologi, traktatforhandlinger og regeringskonferencer). 2001-3 ansat på EU-kommissionens delegation i Kairo, Ægypten, med ansvar for NGO-bistand, civilsamfund, demokrati og fattigdomsbekæmpelse; dækkede menneskerettigheds-situationen i landet. 2003-4 ansat i WWF Verdensnaturfonden, København, som leder af et demokratiudviklingsprojekt i Kaliningrad. Er tidligere talsperson for Junibevægelsen (2000-2005). Har skrevet en række debatindlæg og bidrag til bøger (bl.a. "Udfordring Europa", Forlaget Politisk Revy (2002); "Scenarier for europæisk samarbejde. Hvidbog om fire mulige udviklinger af det europæiske samarbejde" (2004); "Smag på Europa" med Ellen Trane Nørby (2004). Hun er foredragsholder og debattør, og har bl.a. været kommentator for Dagen og dagbladet Information.